

DRAPPELUL

Săptămânal independent

Inscris sub Nr. 18/1938 la Trib. Arad

ABONAMENTE:

Un an 200.—
Pe bănci, industrii, toate inst. part. și publ. 1000.—

Director:

VASILE I. OSTOIA

REDAȚII ȘI ADMINISTRATI:

ARAD, STR. CLOȘCA Nr. 7, Tel. 10-91
Timișoara, Lugoj

Scrisoarea unui săcuț către d. general Antonescu

În legătură cu nedreptățile și procedul neomenesc aplicat de către autoritățile maghiare populației, care a căzut victimă prin cedarea parțială a Transilvaniei, am avut ocazia de a citi scrisoarea cunoscutului publicist săcuț, refugiat din Ardeal la Arad, d. Gheorghe I. de Ferenczy, adresată domnului general Ion Antonescu, conducătorul statului și președintele Consiliului de miniștri.

Din plângere d-lui de Ferenczy — cu un cuprins pe 3 coale — cităm următoarele:

„Domnule General,

Obrazul îmi crapă de rușine, condeul îmi tremură în mână, când scriu aceste rânduri. Atrocitățile comise în Nordul Ardealului mă determină însă, ca eu, publicistul de origine săcuț, să protestez revoltat până la ciumă, contra brutalităților ce se întâmplă dincolo, fiindcă asemenea fapte nu s'au mai pomenit în istoria popoarelor culte.

Intotdeauna, cu credință cinstită m'am declarat săcuț, care am luptat pentru colaborarea pașnică a popoarelor din România, dar totodată am vestejit toate acțiunile de subminare îndreptate contra integrității patriei noastre și am luat atitudine contra manifestațiilor și propagandei revizioniste și iredentiste.

Am ținut conferințe, am scris cărți, am redactat ziare și atât prin scris, cât și prin grai viu am propovăduit permanent, că Ardealul e pământ românesc, pe care, chiar înainte de război, maghiarii au fost în minoritate. Am mai arătat, că minoritățile săcuțești și maghiare din România se bucură de cele mai perfecte drepturi egale și pot fi mulțumite cu soarta lor din toate privințele.

Răzultatul acestei activități publicistice cinstite a fost, că a trebuit să iau togiagul pribegiei și să mă refugiez și eu din Ardealul ocupat, părăsindu-mi mormântul părinților și situația mea creiată prin muncă cinstită.

Intre altele d. de Ferenczy, care a avut ocazie a se convinge de felul cum tratează maghiarii pe frații noștri români, rămași afară de hotarele noastre, spune așa:

„Zilele trecute am fost și eu acolo la Curtici, când au sosit în România 283 de intelectuali, în frunte cu P. S. S. Episcopul Nicolae dr. Popovici, aduși în vagoane murdare de vite, desbrăcați, flămânzi și torturați suflește spre cineva ce mai mare a civilizației și culturii de dincolo.

Acești oameni au avut parte de umiliri și torturi suflește îngrozitoare, cari au trebuit să facă un drum ocolitor pe la Békés-saba, fiind luați dela casele lor numai cu ce era pe ei, fără nici un pachetel. Lărați în celulele penitenciarului, acolo speriați cu împuscarea, apoi învogați în vagoane de vite și aduși 24 ore, fără hrană și fără apă, nelăsându-i să-și facă nici necesitățile elementare.

Am fost în gara Sofronia, când abatele Iosif Pop de Sântiob printr-o cuvântare impresionantă a adus la cunoștința latifundiarului Ladislau Purgly — cumnatul regentului Horthy — tratamentul neomenos, la care au fost supuși cei 283 de intelectuali orădeni, groaznică tortură ce a trebuit să o îndure femeile și copiii expulzaților.

M'a înspăimântat răspunsul ce l-a dat moșierul Ladislau Purgly, spunând că, această jignire condamnată năbilă o va aduce imediat la cunoștința d-lui dr. Elemér Gyárfás, „conducătorul” maghiarilor din Ardeal neocupat.

Cum? Se poate și una ca asta? Elemér Gyárfás e conducătorul maghiarimei rămasă în România? Cine l-a pus pe el în postul acesta? Cine l-a numit conducător? Nu cumva guvernul din Budapesta?

Dacă acest maghiar săcuț a ajuns în situația suflețea-

(Continuare în pag. IV-a)

Vasile I. Ostoia

Așezarea Evreilor în România

Evreii, rămași după terminarea exilului babilonian în Mesopotamia, s'au răspândit în Georgia, Armenia și Persia și au exercitat o puternică înrăurire asupra popoarelor asiatică, cari înaintau pe străvechile cale de invaziune la Nordul Mării Negre. Încă din veacul al III-lea înainte de Hristos, comunitățile lor apar în regiunea grecizată pe la nordul Portului Eutin, în special în Crimeea, unde populația devine deosebit de numeroasă după expulzarea intervenită sub împăratul Leon din Isauria (723).

În 1205, 1213 și 1237 sunt menționați la Gnesno, Calis și Plock în Polonia.

În veacul al XIV-lea și al XV-lea ei intră în număr mare în România venind din Ungaria, în secolul al XVII-lea și al XVIII-lea în număr și mai mare venind din Polonia.

(Al. Randa)

Așezarea lor statornică în țările noastre nu datează însă decât abia de pe la mijlocul secolului al XVII-lea. Atunci, la 1649, fușind din Ucraina și din Polonia, de grozava răscoală împotriva lor, cazașii conduși de Bogdan Hmilnitsky, o parte se adăpostesc în Moldova, în număr restrâns. (Cuza).

Să vedem ce scrie d. N. Iorga în „Istoria Evreilor în Țările noastre” despre așezarea evreilor pe pământul nostru.

La Neamț, câțiva evrei se așează unul lângă altul pe pământurile Mănăstirii între 1764—1766.

La Botoșani vreun act domnesc ca cel din 1757 nici nu pomeneste pe evrei între locuitorii ai orașului.

Câte un evreu apare la Succova ca arădar pe locul Mitropoliei și alții ca mici negustori, la Oena, la Hârlău, la Siret, la Galați, la Bârlad, apoi la Roman, unde la 1741 nu se știa decât de „moldoveni” și „armeni”, la Târgul-Frânos, unde în 1755 se pomenesc „donă cărciumi” și arănda jidovească ce sunt acolo în lărg.

În ținuturile Cernăuțului și Câmpulungului la care se adăuseră părți din ale Hotinului și Sucevei nu erau decât 206 familii jidovești.

La 1775 ajunseră a fi prin scurgere din Galiția, 780—800 familii.

Cel dintâiu guvernator al țării, generalul Enzenberg constată că ei se indeletnicesc în rândul întâi cu cărcumăritul, cu vin, holercă și bere...

Vedem apoi pe divanul Moldovei pe domni, mai ales pe Constantin Moruzi apărându-se cu disperare împotriva lor.

Lui Enzenberg i se oferise de cahaluri în scris 5000 galbeni pe an pentru a tolera vecina stare de lucruri, se încearcă și coruperea domnului, dar acesta respinge banii mai bine decât să expuie țara pieirii totale.

Pentru noi Români, din primul moment în care am venit în atingere cu dânsii, s'a dovedit că jidanii sunt elemente vătămătoare, în contra cărora domni noștri au fost siliți să apere țara. Astfel, Petru Șchiopul la 1579, i-a alungat din Moldova, unde își făcuseră obiceiul să se furizeze din Polonia, păgubind pe negustorii moldoveni. Iar Mihai Viteazul, și mai aspru, la 1595, a pus să ucidă pe toți jidanii constantinopolitani, cari veniseră în București din cauza cămătăriei. (Cuza).

Mai târziu, în 1833, Regulamentul Organic înfierează acțiunea de distrugere a elementului autohton de către jidani.

Constituția din 30 Martie 1856 stabilește egalitatea moldovenilor și muntenilor de rit creștin față de populația semită.

În 1848, imediat după revoluția liberală, începe prima, deși trecătoare, tentativă de emancipare: un evreu spaniol devine primarul Capitalei. Legea comunală din 1864, confecționată după moda apuseană, acordă evreilor dreptul de a fi alegători comunali, iar codul civil din 1866 admite chiar naturalizarea cea mare. (Alex. Randa).

Puțin timp după sosirea principelui Carol în București el și fu asaltat de Crémieux, fondatorul Alianței Israelite Universale, care își pușese în cap să capete cu orice preț drepturi politice pentru jidanii din România. El propune guvernului un împrumut de 25 milioane franci,

ILE GH. CRIȘAN.

(Continuare în pag. II-a)

Vouă...

Vouă acelora, cărora vă place să fiți la conducere și să îndreptați destinele unui neam, vouă v'ar trebui să știți talmăci aceste cuvinte sfinte. Voi cari ați avut urmași pe bravii voievozi, eroi, martiri, vouă vă sună cuvintele sfinte adresate de Mântuitorul la „Cina cea de taină”.

În voi a fost nădejdea unui neam și a unei țări întregi. În zile de restrîns, dela copilul cel mic, până la omul adult, aveau nădejdea în voi, Români adevărați.

Am crezut într-o Românie adevărată cu hotarele ei întregite, am crezut în fii acestei Români. Dar ne-am înșelat. Vor zice mulți, că poate este o nouă încercare. Dar de ce să ne fi pus Dumnezeu la încercare? Nu, Dumnezeu nu ne-a încercat și nu ne va mai încerca. Voi ne-ați vândut ca pe niște unelte. Vouă vă putem mulțumi că dintr-o țară rotundă ca pâinea, am rămas cu o mică parte. Nu va durat inima atunci, când în hohote de plâns am predat țara dușmanului? Atunci când cu ochii înlăcrămați,

blesteme s'au ridicat la cer. N'ați simțit nimic? Vă întreb, nimic?

Blestemele acelora cari suferă azi și acei cari cunosc cu adevărat urgiile mulți secularului dușman, nu se va putea ridica la ceruri, fără ca să fie primite. În curând pedeapsa îi va ajunge și pe aceia, cari azi sunt ascunși și tremură de frică.

Iar voi ce ați venit depe alte meleaguri și ne-ați neliniștit de atâtea ori, trebuie să știți că din fiecare picătură de sânge românesc se naște câte un Român, care va urma idealul tatălui și strămoșilor săi.

Ați voit să ne pierdeți nu odată, ci de mii de ori, fără să ajungeți la nici un rezultat. Iar acum înainte, poftim nelegiuitorilor, ucideți, apăsați-i pe săracii țărani, duceți-i dela vetrele lor, căci va veni ziua răzbunării. Va sosi și ceasul nostru, când cu noi conducători vom înălța încă odată și pe veci drapelul nostru în orașele de afirmare românească.

„Adevăr grăiesc vouă că unul din voi mă va vinde”.

Și vom înainta cu cântecul nostru de redeşeptare națională, vom rupe lanțurile robiei.

Iar acum de sfârșit vă strigăm peste granițele actuale ca să știți pentru totdeauna, că „Românul în veci nu piere”.

GHEORGHE V. HAIDUC

REVISTE

„ACȚIUNEA LITERARĂ”

anul 2, nr 6. — Director: George Gh. Dăslaru

Prietenul Stelian Diaconescu mi-a anunțat — de curând — reapariția revistii „Acțiunea literară”. Azi când gândul poetului Stelian Diaconescu stă răstăguit, într-o realizare frumoasă, peste opt pagini cu literatură românească, revista „Acțiunea literară” va însemna un popas luminos și-o biruință tândră

Hrănită cu entuziasmul cald al condeierilor de pretulindeni, „Acțiunea literară” aduce slova de auz și legendă a dd.: Stelian Diaconescu, Pompiliu I. Andronescu, M. M. Negulescu, Ștefan Crăciun, N.

Alexandrescu-Toscani, Petre A. Butucea, Ioan Coltofeanu, George Ion Popescu, Dem. Iliescu, Clementa Beșchea, Ion Georgescu, Lorin Codru, etc.

Transcriu din poezia „Du-te, tinerețe...” (p. 4) a d-lui Stelian Diaconescu, aceste sloveniri de românească revoltă:

„I-auzi cum se'mbracă'n za Bucegii! Nu mai cred în nicio rugăciune... Du-te, tinerețe, de mă spune Dincolo de lume, la toți regii...

Du-te, tinerețe, rostogol cu răul,

Primenită'n dalta lotcă a scripturii. Tu te'nnezi cu moartea spaimei melor pădurii, Eu rămân să'nviscol Bugul și Ceahlăul”.

Revista se încheie cu un „Condicar” — p. 8 — din care desprind o poemă a regretatului George Petru, o notă îmbucurătoare asupra înființării colecției „Crainicii” și asprul rechizitoriu asupra legionarismului de vitrină din „Universul literar”.

Pentru orice informații, Stelian Diaconescu (strada Păcii, nr. 14, — Buzdu) stă cu plăcere la dispoziția oricui...

Petre A. Butucea

Informațiuni

D. gen. Antonescu, rânduitorul statului și președintele consiliului de miniștri, în grija ce poartă neamului a dispus, prin decret-lege înființarea unui Colegiu Național model, la liceul militar dela Dealul-Mănăstirii.

In acest Colegiu 60% din locuri sunt rezervate fiilor de plugari săraci și 40% pentru fiil de orășeni și intelectuali dela sate.

Admiterea în colegiu se obține prin concurs, la care se pot prezenta absolvenții cursului primar cari au obținut premiul I, II, și III.

Elevii admiși devin bursieri statului. Pentru anul școlar 1940-41 sunt 28 de locuri libere.

Scopul Colegiului este de a pregăti elita conducătoare a țării, printr-o educație în spiritul statului național-legionar.

A REAPARUT

CUVANTUL, regretatului prof. Nae Ionescu, Duminecă, 13 Octombrie, ca oficiosul mișcării legionare, sub direcția d-lui profesor P. C. Panaitescu.

In acest număr au binevoit să colaboreze d. gen. Antonescu, conducătorul statului și președintele consiliului de miniștri, și d. Horia Sima, cdt. mișcării legionare.

Beograd. — Sâmbătă, 12 crt. Regentul Paul al Jugoslaviei a primit în audiență pe d. Macek, având cu d-sa o lungă consfătuire.

Dr. N. RUȘDEA, medic primar, director de spital, specialist în boli nervoase, și-a început consultațiile medicale în Arad, Str. V. Goldiș No. 3, între orele 11-1 și 3-5.

Direcția Liceului Comercial de Fete din Arad nu crede că, ar fi timpul să înlocuiască secretara unguroaică cu o secretară românească. Indulgența și toleranța au o limită și acum am ajuns la aceea limită, iar pe de altă parte părinții elevelor, cari vin în contact cu această persoană, nu pot fi obligați a învăța limba maghiară de dragul secretarei, care ori că n'a fost capabilă să însușească limba statului care fi toleră prezența, ori că nu a vrut să învețe limba statului. Oricare ar fi cazul, e oportunită să fie înlocuită.

Așezarea Evreilor în România

(Urmare din pag. 1-a)

cu o dobândă relativ mică, dar cere ca în noua constituție să li se recunoască jidanilor drepturile cetățenești. El credea că principele Carol va accepta acest lărg, dar s'a înșelat. Atunci jidanii fac intervenții pe la Napoleon al III-lea, iar pe sa mondială, care era în mâinile lor, începe o campanie de ralomni în contra țării și a guvernului.

Tot în acest timp, jidanul englez Mosés Montefiore (Blumenberg) vine în țară (1867) ca să constate grozavele persecuții la cari erau supuși jidanii din România. N'a putut constata însă nimic pentru simplul motiv, că jidanii n'au fost persecutați nici atunci și niciodată la noi. Regele Carol I n'a sprijinit niciodată învaziile jidovești, el devenise un patriot român și ca atare, zice d. Cuza, nu putea fi decât anti-semit.

Ca să se pună piedică învaziei jidanilor, la 8 iunie 1866, Camera formulează articolul 7 din constituție în virtutea căruia, cei cari nu erau creștini, nu puteau deveni cetățeni români.

Se fac protestări. Primul protestează Napoleon al III-lea (1872), apoi urmează tratatul dela Berlin (art. 43 și 44) care leagă recunoașterea drepturilor jidanilor, cu câștigarea independenței.

Tensiunea internațională determină demisia guvernului Brătianu. Guvernul Batrescu primește propunerile puterilor, și la 18 Octombrie 1879, parlamentul votează modificarea articolului 7 din Constituție. Acum naturalizarea se acordă, însă în mod individual. Intre 1879 și 1912 s'au naturalizat numai 361 ev-

CEASURI brățara pt. copii precum și de buzunar și brățare pt. doamne „marea renumită”, asortiment bogat și eslin la

HARTMANN

bijutier
Arad, Palatul Minorilor

COLȚUL VESEL

Om cu socoteală

— De ce te însori cu o fată care mai are cinci surori?

— Vezi, că așa am speranțe ca soacra să nu stea tot timpul la mine!

Sau...

— Ce e fiul dumitale, locotenent sau general?

— E locotenent, dar are datorii de general...

Fertiletea eternă

— Ai auzit că Popescu s'a căsătorit eri după 6 luni dela moartea primei sale soții?

— Ce vrei, fericirea nu e eternă.

Semn sigur

— De ce crezi că Maria nu te iubește?

— Spune că avem un idiot în familia noastră.

— Și ce te privește asta pe tine?

— Eu sunt unicul copil.

Cauza

— Domnul avocat, nebunia e o cauză de divorț?

— Nu, e cauza căsătoriei.

Viață lungă...

— Când m'ați angajat, acum trei luni, mi-ați spus că e vorba de un post pe viață și acum dați faliment.

— Sunt eu de viață că d-ta ai o viață așa de lungă?

Lemne de foc
el. i-a fug, car, căpșon, etria și bun, la

Depozitul AUFRICT
ARAD, Str. Dim. Raicu 15
TELEFON 10-30

URANIA
Telefon: 12-32
Sală răcoasă

Numai 2 zile
3, 5, 7, 15, 9, 15

„Trandafirul însângerat”

MIERCURI PREMIERA
GARRY COOPER
MERLE OBERON

in
„Mezalianța”
(Doamna și Cow-boy-ul)

Cinema **CORSO**
Diplomul deschis!
Telefon 20-65

Rep. 5, 7, 15, 9, 15
A Z I
Un film de umor și ironie originală după piesa BERNARD SCHAW

„PIGMALION”
cu Leslie Howard și Wendi Hiller
Cel mai recent triumf al filmului britanic
Jurnal românesc și german

Mică publicitate

Robe de schamot, frumoase și eficiente, praș de schamot, se află de vânzare la firma „TERACOTA”, Arad, Bul. Reg. Ferdinand 59.

Mășina de cusut SINGER și un costum bărbătesc maron, pentru persoană înaltă, de vânzare. Arad, B-dul Reg. Maria 9, et. II, ap. 25, Palatul Neuman.

VÂND LOC DE CASA 108 st. p. preț convenabil. Adresați-vă administrației ziarului.

CU PREȚURI VECHI, puteți cumpara la noi covorâți orientali și indigeni, mobile moderne și buzdânci. TEMPO, casă de comision. Arad, Palatul Fischer Eliș.

Pardesiuri, haine, curățată vopsește **HOSZPODAR** magazin: Eminescu 3
Intreprinderea: Stroescu 13 Impregnăm paltoane balon

COLȚUL LITERAR

Silvestra

de Stelian Segărcea

I
Tulpăne mari de dollu aşază înserarea
Pe fruntea liniștită a codrului bătrân...
Licurici în roiri, mi-arată cărarea,
Ca să pășesc în tihnă ca un străvechi stăpân.

II
Frunzele din ramuri prinse de somn doarme,
Înfășurate în pânze de tăcere...
Dar o buhă alături, țipând cu putere,
Liniștea în țandări îndat' a prins s'o sfarme!..

III
S'a speriat și Bega blândă, potolită;
În salturi sglobiți buimăciță aleargă...
Zadar pe mal o 'ntreabă tufe de răchită;
„Unde — așa grăbită a pornit să meargă?!..”

IV
Drept răspuns greerii strunindu-și ghitara,
Au început să cânte găzelor să joace...
Cu sete viața năpădește seara,
Iar din pământ țesind și sobolul, loc spre horă își face.

V
Cu măturoidul vântul bisipește norii...
Marama de aur luna-ar vrea s'o schimbe...
Însă carul mare, pornind spre toiu horii,
Paț'car vrea s'o 'ncearcă, prin Ceruri s'o plimbe!..

STELIAN SEGĂRCEA

Reconstituirea Societății morale „Sf. Gheorghe”, de la Școala Normală

Duminecă, 6 Octombrie, într-o pioasă și înălțătoare adunare, s'a hotărât reconstituirea Soc. morale „Sf. Gheorghe” a elevilor normalişti din Arad.

C. Sa păr. prof. I. Hălindgeanu într-o simțită cuvântare, a trecut în revistă frumoasa activitate desfășurată de membrii soc. în decursul anului trecut și a arătat importanța covârșitoare pe care o are, mai ales, în zilele noastre, această societate.

După cuvântare, se trece la alegerea comitetului. Au fost aleși cu unanimitate de voturi, următorii:

Președinte: Aurel Richiecanu, vicepreședinte: Petru Măger, Secretari: Dumitru Emandi, Mărea Emandi, cassier: Ilie Gh. Crișan, cenzor: Viorel Gheorghită, crâșnic: Petru Popa.

In cadrul societății a intrat, în anul acesta, săvârșirea sf. slujbe a utreniei în fiecare dimineață, în ea, pe la școala, iar Dumineca, săvârșirea sf. Liturghii.

Comitetul societății a hotărât ca să se țină ședințe publice cu program cât mai bogat, în fiecare Duminecă, iar în ziua de Sf. Dimitrie, patronul școlii, se va ține o ședință festivă la care va lua parte și public din oraș.

I. GH. C.

Noul primar al Aradului Dr. Emil Monția

Săptămâna trecută, Joi dimineața, a avut loc instalarea d-lui dr. Emil Monția, noul primar al Municipiului Arad, în prezența d-lui dr. Ilie Rotea, prefectul județului.

Obișnuitul jurământ de credință a fost luat de către P. C. S. Caius Turicu, referent consistorial.

D. prefect, în cuvinte lapidare a expus programul legionar ceea ce privește adm-

nistrăra îndemnând la muncă neprecupețită.

D. dr. Lazar, secretarul general, în numele funcționarilor asigură pe noul primar de devotamentul și spiritul de ordine al corpului funcționaresc.

Noul primar, d. dr. Emil Monția, declară că-și va da silința să-și îndeplinească greaua misiune primită din înalt ordin.

Rep.

Am deschis Secția de posivărie

cu stofe pt. bărbați, doamne și copii, trench-coaturi, mantale impermeabile, BALON ȘI PELELINE, materiale pentru perdele Damast și garnituri, fire de lână lucru de mână

CENTRALA LÂNEI

S. A. R.
PRIVIȚI VITRINELE NOASTRE NOU!

AVIZ
Fabrica de Zahăr din Arad
caută lucrători

pe durata campaniei, pentru descărcarea sfeclei din vagoane precum și pentru încărcarea în vagoane și pentru diferite lucrări în curtea fabricii. Interesații, se vor prezenta în biroul fabricii de angajare. Lucrările se vor începe la 9 Octombrie 1940.

DIRECȚIUNEA

IN ATENȚIUNEA BIHORENILOR!

recomandăm următoarele firme din Arad pentru a vă procura cele necesare, cu încredere; eftin și bun:

Am început vânzarea materialului pt. uniforme hotărâte școlilor locale

L. Moțiu
Postăvarie Textile P. A. Iancu 19

Cărți și rechizite de școală, cel mai mare asortiment cu prețuri moderate la

LIBRĂRIA CONCORDIA
GHEORGHE MUNTEANU
STRADA EMINESCU 4

Dacă veniți la Arad vizitați neapărat

Cinematograful Himeilor mari „URANIA”
Str. Gh. Lazar 1-3 (Colț P. A. Iancu)
Săptămânal programe colosale! Reprezentați dela orele 3 d. m.

Ghete moderne pentru doamne și domni, ghete pentru școlari și de gimnastică la

FRATII Apponyi
Vis-a-vis cu Primărie

Noutăți de modă pt. doamne PANZETURI, STOFE MĂTĂSURI FLANELE la **WEISZ ALEXANDRU** Strada Brătianu 2.

BOMBOANE, ȘOCOLATA
toate mărcile și răvănțatorilor cel mai eftin la

MIGNON
DEP. DE BOMBOANE
Str. Eminescu No. 1 lângă cinema „Corso”

Haine pentru domni și școlari, pardesiuri, paltoane de iarnă, paltoane de piele, cumpărați cel mai eftin la

MUZSAY IOSIF
magazin de modă bărbătească
A R A D, Banca Românească

Zeiss punctual, ochelari, aparate de fotografiat, articole de fotografiat plăci, filme, articole chimice optician și magazin special de foto

KUN
A R A D, BUL. REGINA MARIA 10
vis-a-vis cu Prefectură

CROITORIE DE PRIMUL RANG
Depozit exclusiv de stofe

CSONT
A R A D, Str. V. G. G. 1
Palatul Banca Românească

HOTEL CRUCEA ALBĂ A R A D
Curat, modern, eftin
Apă caldă, rece
calorifer

Rochii, blănuri, pardesiuri, paltoane In mare asortiment la Firma **R A D O**

Zwack
Fabrică de lichouri
CONIAC, ROM, LICHEURI,
RENUMITUL UNICUM-ZWACK
Arad, Str. M. Stănescu 1
Telefon 15-66

Ciorapi patent pentru școlari ciorapi de mătase, pentru bărbați, combinezoane de mătase, pantaloni reformă mânusi, sverte, etc. puteți cumpăra în preț de bani gata la

A. BOGYÓ
Arad, Str. Eminescu 1

E recunoscută de cea mai eftină în stofe pentru doamne și domni, articole de textile, noutăți de modă, firma

GLESINGER
Arad, vis-a-vis cu Teatrul

Ciornice, bijuterii, verighete cel mai eftin la

HARTMAN COLOMAN
ceasornicar și bijutier în Palatul Minoritilor

STOFE PENTRU DOAMNE ȘI DOMNI, mare depozit de garnituri de croitorie

VAJDA
POSTĂVARIE
vis-a-vis cu Teatrul

La restaurantul **A U E R**, Strada Cercetașilor 2, se întâlnesc bihoreni, unde petrec bine și eftin.

Cel mai select local pentru distracții al Aradului este CAFE-NEAUA și RESTAURANTUL

„Dacia”

Szánto și Komlos
(PALATUL TEATRULUI)
magazin de haine pentru copii și bărbați. Mare asortiment în demuri, paltoane de piele etc.

Asortiment bogat în lenaje, mătăsuri flanelate

MEDREA MAXA
A R A D,
Bul. Reg. Maria 16.

Noutăți de modă pentru doamne și domni, panzeturi, mătăsuri, ciorapi cel mai eftin la FIRMA

Goldstein Ludovic
A R A D, Str. Brătianu 2-4

Ciorapi, mânusi și Tricotaje

Arcadie Löwinger
A R A D, Bulevardul Regina Maria No. 13.

Fabrică de oțet „ACETUM” ARAD, Bul. Reg. Ferdinand 40. Telefon 20-71

Paltoane de toamnă și iarnă pentru doamne cele mai elegante și eftine

FORTUNA
magazin de paltoane pt. doamne
Arad, P. A. Iancu 1

BAZARUL DE CONCURENȚA „LA TEATRU”
P. AVRĂMIANCU 22
Cel mai eftin izvor de cumpărare

Vizitați croitoria pt. domni

Moskovitz
Arad, Palatul Teatrului
neimitabil în calitate și prețuri de concurență

IOSIF KOHN
magazin de coloniile și delicatose
A R A D, Bul. Reg. Ferdinand și Giosca Colț
TELEFON 11-94
Complet asortat cu cele mai alese specialități ca:
șuncă, cârnați și stănișină de casă, brânzeturi, conserve, fructe, vinuri, etc. vă oferă cu cele mai reduse prețuri

Cărți, hârtie, gramofone, plăci, toc rezervor mare asortiment la

KERPPEL
A R A D, Pal. Fischer Eliz

Coletele postale: închez; predau; colectez pe lângă cel mai convenabil termen, la cel execat orice fel de transportare și mutare atat în localitate, cât și în provincie. — CU PREȚ MODEST **Lazar Emanuel** Arad, P. Avram Iancu 21 TELEFON: 19-32

Magazinul de coloniile și delicatose

HOFFMANN
A R A D, P. Avram Iancu 20
TELEFON 20-96
Complet asortat direct dela sursă, cu cele mai alese specialități, oferă măturile de o calitate fără rival

Blănuri! Cel mai eftin la

I. Nagy
blănar
Strada Alexandri No. 3.

Dormitoare și sufragere moderne, pian cu coardele încrucișate, covoare orientale și indigene, în mare asortiment și prețuri eftine la

Tempo
Casa de comision,
Palatul Fischer Elis

de mijlocire imobiliară

I. HAAS
Arad, B. Drăgălina 9
mijloceste vânzarea și cumpărarea de imobile, împrumut bancar, Schimb de imobile din Bihor, Sălaj și Invers. Serviciu conștiințos bazat pe expertiză

„CORNUL VĂNĂTORULUI”
Strada Eminescu 3.
este locul unde petreceți bine și eftin. Fiecare seară program familiar, muzică excelentă, dans

brățare pt. copii precum și de buzunar și brățare pt. doamne

ARTICOLE VECHI DE AUR SCHIMB

IOSIF KUN
BIJUTIER
Arad, Bul. Reg. Maria 24

Mobile: Dormitoare, sufragere și eftine la tâmplăria

Ștefan Csallós
A R A D
Calea Șaguna No. 184

Mașini de scris rechizite de birou, repararea mașinilor de scris și stilourilor la

M. Szegfű
Arad, Str. Brătianu 7
Telefon 11-44

Pește sărat de toate felurile și proaspăt a sosit în engros și detalii

Luttwak & Abramovici
Arad, Calea Banatului 4. Telefon 18-04

Blănuri superioare cu cele mai convenabile prețuri, lucru solid la blănarla

Zimmermann
Alexandru
Str. I. G. Duca No. 5

De toamnă curată, vopseste, rochiile, pardesiuri

ALEXANDRU KNAPP
vopstorie mecanică
Arad, Str. Brătianu 2-4 și Episcopul Radu 10

Tipărirea ziarelor; revistelor; broșurilor imprimatelor și cărților de vizită, artistice și eftine la

TIPOGRAFIA **LOVROV & Co.**
Bul. Reg. Ferdinand No. 5
TELEFON 14-51

Vizitați magazinul de haine al lui IOSIF MUZZSAY

(vis a-vis cu Teatrul). CEL MAI EFTIN IZVOR DE CUMPĂRARE în haine bărbătești, palton de piele și postăvărie.

Scrisoarea unui săcuț către d. general Antonescu

(Urmare din pagina I-a).

scă să descrie neamul său în felul de mai sus, ce mai putem spune noi despre barbaria maghiară, și oare ce simt bieții români rămași, deocamdată, dincolo. Credem, că nici în iad, n'ar fi avut sărmanii o soartă mai vitregă.

D. Ferenczy mai vorbește și de presa maghiară din România și arată că:

„Presa maghiară nu poate fi lăsată în mâinile acelor, cari prin activitatea lor de până acum, au dovedit de nenumărate ori, că sunt dușmanii plătiți ai patriei române și pregătitorii terenului intereselor străine”.

Domnia-sa se mai ocupă de foștii politicieni și reprezentanți ai maghiarilor din România, arătând că, și aceste persoane trebuie să dis-

pară, în fine, din arena publică.

La cele de mai sus, noi nu facem nici un comentariu, dar credem că, toată suflarea de pe teritoriul României — indiferent de naționalitate — este în clar cu procedeul maghiar și va ști să reducă și minciunile difuzate prin radio-ul maghiar, la justa lor valoare.

Avem ferma convingere că, domnul general Ion Antonescu, conducătorul statului Român, va stăvili atrocitățile, ușurând situația fraților expulzați și rămași pe teritoriul cedat, temporar, cu acealăș înțelepciune, cu care a rezolvat și până în prezent problemele vitale ale României.

VASILE I. OSTOIA

O avansare bine meritată

Arad. — Credem, că nu există căldător, care trecând prin punctul de frontieră DECEBAL, să nu-l fi cunoscut pe simpaticul, serviabilul și bravul funcționar al CFR-ului, Petre Bone.

Trecut prin filiera marilor frământări ale diferitelor servicii CFR d. Petre Bone, de vârstă tânăr, dar cu un serviciu de 15 ani, menținându-și dela început cu aceeași mândrie și dragoste misiunea încredințată din partea CFR, domnia-sa care reprezintă cu toată cinstea și demnitatea de român și creștin postul ocupat, a fost avansat la gradul de șef de magazie la gara Arad.

D. Petre Bone, șeful magaziei Arad, din marile frământări n'a reținut decât gama muncii cinste și naționale.

Trecând zilele trecute prin unele birouri din subordinea d-sale, am remarcat afișele cu următorul text:

„ROMÂNII!

Ajutați-vă unii pe alții pentru a produce cât mai mult. Numai printr-o mare camaraderie românească vom putea împlini nevoile și vom trece cu bine prin vremurile grele”.

Conținutul afișelor de mai sus, este una din dovezile de afirmare a sentimentului naționalist.

Am fost informați că, domnia-sa ca și în trecut, la fel și azi, stă cu cea mai mare plăcere la dispoziția publicului, servindu-i în mod delicat.

Cu ocazia săririi refugiaților, d. Petre Bone, a dat multora ajutor material, iar pe unii i-a găzduit.

Avansarea d-lui Petre Bone, — din cele înșirate și având în vedere că d-sa a eșit premiant, — ne bucură și este bine meritată.

Urâm tânărului românesc; noroc; succes; la cel mai mare!

Horticultorul

A apărut broșura:

ERI ȘI AZI

de Vișor Vladimiri

N'a fost oprit exportul petrolului pentru Grecia și Turcia

București. — Se află din surse oficiale că, exportul petrolului în Grecia și Turcia n'a fost oprit. E supus unui control sever, ca aceste transporturi să nu fie destinate pentru alte țări.

EXTERNE

Comunicat german

Berlin. — Sâmbătă puternice formațiuni de avioane de bombardament germane au sburat deasupra Londrei, executând lovituri puternice în urma cărora s'au observat noi incendii.

Comunicat Italian

Roma. — Sâmbătă formațiuni de avioane de luptă italiene, au atacat cu succes în Mediterană un vas purtător de avioane, pe care bomba l-a lovit la proră. Un crucișător a fost scufundat.

2 avioane inamice au fost doborâte.

ULTIMA ORĂ

INTERNE

In atenția comercianților și industriașilor refugiați

București. — Se aduce la cunoștința celor interesați, că la 15 Octombrie va avea loc o consfătuire pentru susținerea intereselor de breslă, la București, Cal. Griviței No. 107.

Decret-Regal

București. — Prin Înalt Decret-Regal, M. S. Regele a hotărât încetarea funcționării oricărei organizații politice și culturale, cari au luat ființă înainte de 6 Septembrie 1940. Fac excepție organizațiile de tradiție, înființate de primul Rege al României.

Dela Secretariatul General Legionar din București

București. — Secretariatul general legionar convoacă și sfătuire, la Președinția Consiliului de Miniștri.

In atenția Cavalerilor Ordinului Mihai Viteazul

București. — Se aduce la cunoștința Cavalerilor Ordinului Mihai Viteazul, cari au fost împroprietăriți în Cadrilater, dar nu domiciliază acolo, să înainteze Ministerului Afacerilor străine până la data de 20 Octombrie un certificat doveditor, că domiciliază înafară de Cadrilater.

O nouă dovadă a nelegiuirilor din teritoriul ocupat de Unguri

București. — În lumea civilizată au avut un puternic ecou barbariile și atrocitățile din teritoriul ocupat de Unguri în urma hotărârii dela Viena. Și acum au ieșit la iveală noile nelegiuiri turanice, cari provoacă revoltă și desgust, și România depune încă odată o uriașă efortare pentru respectul cuvântului dat la Viena.

Acum 3 săptămâni România a propus înființarea unei comisii mixte care să judece în parte fiecare caz de samovelnicie. Ungurii, însă, au respins propunerea pe motiv că, ar irita spiritele. Dar adevăratul motiv a eșit la iveală, ocupanții n'au vrut controlul unei comisii mixte, care le-ar fi obligat a proceda cinstit și legal și ar fi împiedicat colaborarea autorităților la comiterea crimelor și schingiuirilor. Au refuzat propunerea pentru a putea proceda necinstit cum a avut ocazia să constate lumea întreagă.

Față de atrocitățile comise de Unguri, îndurate de Români, după cum a spus d. Horia Sima, cdt. mișcării legionare, trebuie să se știe că, calmul și capacitatea de a suferi, au o limită. Cu toate că Românii au fost măcelăriți în masă și schingiuți de unguri, Români n'au schinguit și n'au expulzat nici un Ungur. Plecări de bună voință, cari au fost înregistrați de autoritățile maghiare ca expulzări și întru cânta justificare pentru expulzarea Românilor, nu sunt decât un fapt inerent situației că, cei cari își au familia în Ardealul ocupat, au părăsit Ardealul românesc. Acest lucru dovedește faptul că, dela 6 Septembrie a. c. și până la 6 Octombrie numai 3828 de Unguri au plecat din România, până când 11.519 Români au fost alungați peste graniță în condițiuni neomenoși.

În primele zile se desmințiau atrocitățile comise, însă după o lună au inversat roțile, acuzându-ne pe noi. Totuși s'a recunoscut că 2 comune au fost arse, iar 350 de persoane ucise, de către contele Teleky, în camera maghiară și a anunțat totodată continuarea și înăsprirea represaliilor.

Că ce însemnează represaliile maghiare, a arătat în energicul său discurs d. Horia Sima la Brașov. În fața lumii însă jocul minciunilor maghiare e cunoscut. S'au demascat respingând constituirea unei comisii mixte, ca să-și continue crimele și atrocitățile în numele coroanei Sfântului Ștefan.

Ajutorarea corpului didactic refugiat și „Ajutorul-Legionar”

București. — Direcțiunea Cassel de Credit și Economii, a ministerului Educației Naționale, în baza deciziei d-lui ministru profesor Traian Brăileanu a deschis un credit de 5 milioane lei pentru ajutorarea corpului didactic de toate categoriile, al refugiaților, iar 4 milioane lei pentru „Ajutorul-Legionar”.

Amânarea deschiderii anului școlar a elevilor muzicanți-militari

București. — Din cauza de reorganizare se aduce la cunoștința elevilor muzicanți militar, că deschiderea anului școlar fixată pentru data de 15 Octombrie, se amână pentru o dată ce se va comunica la timp.

SPORT

Divizia „A”

Gloria Arad — UDR 2:2

Divizia „B”

Rapid Timișoara — Crișana CFR Arad 3:1 (1:0).

Duminecă, 13 Octombrie 1940 s'au disputat pe arena Gloria meciul divizionar B între echipa pur română Rapid dela Timișoara și Crișana CFR Arad.

Au marcat: Haas min. 25, Klimeck min. 55, Durgheu min. 60, Klimeck min. 80.

Crișana CFR: Săbău, Eghedi, Novac, Păcurar, Simcea, Tolan — Bugariu, Șerban, Comloșan, Durgheu, Gligorescu.

Rapid: Heller, Koel, Persam I, Ott, Mihailovici, Persam II, Haas, Bücher, Hoffmann, Klimeck, Feisthannel.

Arbitru: D. Cosma — Petroșani. Spectatori: 1500.

Teren: Bun. Timp: Frumos.

Timișorenii au învins pe merit. Toate compartimentele au corespuns, în special extremele și înaintaș-centru. Crișanei i-a lipsit omogenitate, iar tripleta a fost ca inexistentă. Pe lângă asta au avut două dezavantaje: Ghinionul, care i-a urmărit tot timpul și condiția fizică a jucătorilor oaspeți cu mult mai dezvoltată ca a crișaniștilor.

Jocul începe la orele 4 și 3 minute. În min. 15 Feisthannel trage destul de puternic dela 10 m. dar Săbău apără. Min. 20 învâlmășeală la poarta Crișanei, mingea se plimbă din picior în picior până când Hoffmann limpezește situația trăgând pe deasupra lui Săbău.

În min. 23 aceeaș situația, dar de data asta la poarta timișorenilor.

În min 25 Haas trage dela 15 m. fulgerător și mingea se odihnește în plasă, rezultatul din asta 1:0 pentru Rapid.

Min. 30 se soldează prin shutul lui Klimeck nimerind bara.

Min. 35 corner la Rapid. Sutu trage admirabil, însă Gligorescu îi schimbă direcția peste poartă.

Min. 60 Bugariu centrează o mingă de toată frumusețea, iar Durgheu cu capul o transformă în goal egalând (1:1).

Băieții prind curaj și luptă cu mai mare înverșunare dominând pe adversari, iar publicul arădan entuziasmați strigă într'una „Hai Crișana, hai Crișana!”

Totuși această bucurie n'a durat

mult, căci Klimeck trage dela 15 m. și înscrie al doilea goal pentru oaspeți (2:1).

Min. 65 Săbău salvează cu piciorul o mingă periculoasă.

În fine ultimul goal este tras tot de Klimeck dela 25 m. și așa de puternic, încât n'a avut timp să vadă mingea, numai atunci, când se odihnea în plasă.

Dela oaspeți s'au remarcat: Klimeck, Haas și Heller, iar dela Crișana Bugariu cel mai bun din unsprezecele Crișanei, — Simcea și Eghedi.

Rezultate districționale:

Astra—Olimpia P.T.T. 4:1
Amefa—Titareus 2:0

Duminecă 13 Oct. a. c. orele 11 dimineața clubul sportiv „Crișana CFR Arad” a ținut adunare generală pentru alegerea comitetului de conducere.

Membrii în unanimitate au ales președinte al clubului pe d. șef. ing. Virgil Pop în locul d-lui ing. Criștea. Președinte la secția de fotbal a fost ales d. Bogdan Alex, iar vice președinte activul sportmen al vechii Crișane, d. Bădescu.

Din partea noastră urmă conducerii actuale spor la muncă și să ridice la înălțime sportul românesc la granița de Vest a Țării.

Adunarea Generală al districțului de fotbal Arad

Martie, 15 Octombrie a. c. va avea loc adunarea generală pentru alegerea noului comitet al districțului.

Suntem informați, că s'ar intenționa introducerea în comitet a câtorva elemente minoritare.

Credem, că nu ar fi cazul, când sunt atâți Români arădani și refugiați de unde s'ar putea selecționa oamenii capabili pentru această misiune. Pe lângă asta se mai adaugă că, astăzi noi românii trăim timpuri de afirmare națională, deci trebuie să românizăm complect sportul românesc.

Exemplul ni l-a dat FRFA, formând echipa națională divizia A și B numai cu elemente pur românești și care a învins echipa națională a Jugoslaviei, ridicând prestigiul României peste hotare.

JEAN R. NEACȘU